

జిమ్మిరెలు

సంపుటి 29 మేనేజింగు ఎడిటర్ : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి సంచిక 21

“గుండుదెబ్బకు జంక లేదన్నా - చొక్కానుదీసి -
గుండె దానికి పందెమిడె నన్నా”

మిశ్రణావగతము ద్వారాను కాగిన
ముదము బయటపడలేదు మిశ్రా మిశ్రణావగతము

ఆంధ్ర కేసరి ప్రకాశ సంపత్తులు కన్ను మూత

రాజలాంచనాలతో ఆంధ్రరాజధానిలో అంత్యక్రియలు

సేవ, త్యాగాలతో పండిన ప్రకాశం పంతులుగారి ఆదర్శ జీవితం

దాదాపు 40 సంవత్సరాలు ఆంధ్రరాజధానిలో బ్రహ్మాండమైన కత్తిగా, అంధుల అభిమాన ఆదర్శ నాయకుడుగా వుండిన 'ఆంధ్రకేసరి' టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారు 20 తేదీ సాయంత్రం 7-35 గంటలకు హైదరాబాద్ లో శాశ్వతంగా కన్నుమూశారు. ఒంగేరునుండి హైదరాబాదుకు కారు ప్రయాణంలో పడవెబ్బ తగిలి, యీ వృద్ధకేసరి మే 2 తేదీనుండి పున్నాసియా హాస్పిటల్ లో చికిత్సపొందుతూ, అంధులకు విరి నాయకత్వభాగ్యం మరికొంత శత్రుల గలదనే ఆశ మధ్యకలుగజేసి, అకస్మాత్తుగా విషమించి, కడకు 20 తేదీ ఆస్త మించారు. పంతులుగారి వయస్సు మూడు 87 సంవత్సరాలు.

పంతులుగారి అంత్య ఘడియలలో మృతులు శ్రీ వెజవాడ గోపాలరెడ్డి, వల్లూరు బసవరాజు, ఆంధ్రకాంగ్రెస్ ఆధ్యక్షులు శ్రీ అల్లూరు నత్తవారాయణ రాజు, పంతులుగారి రెండవ కుమారుడు హనుమంతరావు, చికిత్సజేసిన డాక్టర్లు మాత్రం దగ్గర వుండినారు.

ప్రకాశంగారి ఆరోగ్యం ఆందోళన కలిగించే విధమున తెలియగానే హుజురూబైల్ లోని నాయకుల అంత్యచర్యచర్య అనేక పక్షాలతో పున్నాసియా ఆస్పత్రి యాత్రా పులంగా ముగియించి, ముఖ్యమంత్రి, యిటీ పరి సంవత్సరాలలో పంతులుగారి అత్యంత సన్నిహితులుగావుంటున్న శ్రీ సంజీవరెడ్డి గారు చిత్తూరుజిల్లా హాస్పిటల్ లోవుండగా, పంతులుగారి అస్తమయవార్త వైర్ లెస్ ద్వారా తెలియచెయ్యబడినా, వారు రాత్రికి రాత్రి మద్రాసు చేరుకొని, 21 తేదీ వ్రతయూ హైదరాబాద్ చేరారు.

ప్రకాశంగారి శోశికాకాయం 20 తేదీ రాత్రింపా పున్నాసియా ఆస్పత్రిలోనే వుంచ బడి, ముగిసిన వ్రతయూ, హైదరాబాద్ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యాలయమైన 'కాంధీ భవన్'కు మార్చబడి, ప్రజలు తీడు నాయకుని

గాలు జరిగాయి. పంతులుగారి శోశికాకాయం పువ్వులతో అలంకరించబడిన రథంపైవుంచ బడి, ముందుపెను ప్రత్యేక పోలీస్ బోలు, మంట్రిలు, భువ్న తాధికార్లు, కాపిలభ్యులు, అనధికార్లు నడుస్తుండగా, హైదరాబాద్ ముఖ్యమంతుడు నాయుమైపుసాగి, స్వకావచాటికీ రేపిరి, పంతులుగారి శోశికాకాయం వుంచబడిన రథంపై ముఖ్యమంత్రి పంజీవరెడ్డి, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ఆధ్యక్షుడు చిత్తవారాయణరాజు, ప్రకాశంగారి కుమారుడు హనుమంతరావు ఆసీమంధ్యులు, పుర పీఠంనుండా వుల్స్ వం పిఠిమైపాదవున వుండినది. రాజపాదవునా వేసే వేలు ప్రజలు వుల్స్ నంబాచేరారు. కొన్ని చోట్ల జన సమ్మిల్ల వల్స్ వం ముందుకుపోగడంకే దుష్ట రిమెటోయిందట. రాజపాదవునా మేడల మీదండి ఆంగ్లీకరిం శోశికాకాయంపై

లగిరింగా అన్ని రాజీయపాట్లు, అందరు నాయకులు ఆంధ్రీకేసరికి శోచాకులబ్ధించారు. దాదాపు వలకైపంవల్స్ రాయి తో ఆంధ్రీ దేశంగా, ఆంధ్రీదేశమే కాదుగా శ్రీకాళం చిని స్వాతంత్ర్యవీరుడు, పరీరానాయకుడు, ప్రకాశంగారి జీవితయాత్ర 30 తేదీ సూర్యాస్తమయంతో ముగిసింది.

ప్రకాశంగారి జీవితం

ప్రకాశంగారికి 36 సంవత్సరాల వయస్సు. వారు స్వయంగా వ్రాసిన ప్రకారం 1872 వారి ఇవన సంచత్సరం, తేదీ పంతులుగారికే తెలియదు. జన్మస్థలం కనపడే. స్వగ్రామం ఒంగోలు తాలూకా వల్లూరు.

భాగుడిపుత్ర సంసారం చితికిపోగా, తండ్రి గోపాలకృష్ణయ్యగారు వెంటికిరి పండ్ల వుల్స్ గి గా నెల్లూరు జిల్లాలోని నాయుమేటి, మల్లం గ్రామాలలో వని కేస్తూ, ప్రకాశంగారి చిన్నతంబాకే మరణించారు. పంతులుగారు గోపాలకృష్ణయ్యకు మూడవ పంపాడు, తల్లివ యిద్దరూ ఆడ పిల్లలు. పంతులుగారి తర్వాతి మరిద్దరు మగ పిల్లలు జన్మించారు. తండ్రి మరణానంతరం,

ప్రకాశం మొదట చూసి
1921-లో పంతులుగారు 'ప్రకాశం' పత్రిక ప్రారంభించారు. తనకు 22 సంవత్సరం వారి భార్యకారు. ఈ వారు పత్రికా వ్యాపకములో మలేత్రాసలుగా వుల్స్ వారు. అ నాడు ప్రకాశంగారికి 22 వుల్స్ అనంతరం పంపాడించినానే. పంతులుగారికి రాజీయాలలో గాంధీకీర్త్యం మొదటినుండి నిట్టి వట్టి లేదు. ఏది రాజీయాలలోనే ప్రకాశం పాట్లలో చేరుకో ప్రారంభమైంది.

ప్రకాశంగారు 1928 నుండి 30 వరకు కేంద్ర కాపిలభ్య సభ్యులుగా వుండినారు. తర్వాత 1937 నుండి నీటి వ ర దేశావన పభ్యులుగా వుంటున్నారు. 1937 మద్రాసు కాంగ్రెసు మంత్రివంశంలో పీఠ ముఖ్యమంత్రి కాగలరనుకున్నారు. అ నాటి వారి శ్రీ, బలం ఆటువంటి. కాని వారే రాజీయాలలోని గాకేమీ పురీపారించారు. వారి మంత్రివంశంలో రిమియమంత్రిగా గణనీయమైన సేవ కేళారు. 1946-లో గాంధీజీ పంపాడు భిన్న ముగా పోడిన పార్టీ వాయుకుగా ఎన్నికై ముఖ్యమంత్రిత్వం వేజపారు. కాని పంపత్సరం తిరిగివంశ వారి మంత్రివంశం మాల ద్రోయబడింది. దీనితో ప్రకాశంగారి రాజకీయం పి కేళింది.

దీపంగతుడైన మహాసీయునికి యావద్భారత దేశము భక్త్యంజలీ

శోశికాకాయాన్ని కడసాంబాది, తుడి పారిగా నమస్కారాలు ఆర్పించుటకు ఆవి కాళంకలుగి తెయ్యబడింది. 21 తేదీ వ్రతయూ రి గంటలనుండి, స్వకావచాటికీ కలుకుటవేస సా. 3-45 గంటలవరకు గాంధీభవన్ లో వచ్చిపోతుండిన ప్రజావాహిని ఎదరెంపు లేదు.

పంతులుగారి శోశికాకాయాని ఆంధ్రీ ప్రభుత్వం తరపున శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు భక్తి పురస్కరింగా పుష్పమాలవుంచారు. ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ, భోంతుంత్రి గోవింద వల్లభ్ పంత్, గవర్నరు శ్రీ జి. వి. జెడియా లాది చిత్తూరు డి.టి.క ప్రావింషియల్ ముఖ్య అడిషనరి నాయకులు, పరీధాన కృష్ణుల తోపున పుష్పమాలలు సమర్పించింది.

ప్రకాశంపంతులుగారి శోశికాకాయానికి రాజకీయాలలో దేశాని సంస్కార

పుష్పవర్షం జరిగింది. శ్రీమం తీడు ఆస్తమం ధువుని కొల్పోయినట్లు విలపించారు.

జన్మించే ప్రకాశానికి వేది ఆనం తరం, దివంగతుడైన మహానాయకునికే పండిత రెడ్డి కిరా వెంటిట్రావు, పద్మభూషణ్ మూడ పాటి హనుమంతరావు, అయ్యరేవం కాళేశ్వరరావు, అల్లూరు సత్యవారాయణరాజు ప్రభృతులు శోచాకులబ్ధించారు. అనంతరం పంతులుగారి రెండవ కుమారుడు హనుమంత రావు ఆరాంప్రకారం దేశావ సంస్కారం గావించారు.

పంతులుగారి జన్మకాల కృష్ణ, గోదావరి, యంగిరెడ్డి, సుంకారీ భాగములలో కలప బడినవారు. పంతులుగారి కృష్ణకాలంలోనే కొంపకు ప్రయత్నము వ్యాపకముగా ముఖ్య మంత్రివారు కేళిన్నారు.

రాష్ట్ర మెంటు పురీధానభిలు రిపంగిరుడై మహాసీయికి భక్త్యంజలి పులింపింది. పాట్ల

కల్లి మల్లకృష్ణ ఎంతో కష్టపడి, ఒంగోలులో పుటకుట్టపట్టి ప్రకాశంగారిని చదివించింది. మిడిలీస్కూలు చదువు ఒంగోలులో, వుల్స్ ర విద్య రాజమండ్రిలోనాగి, క్ల్యాంతువాదవిద్య మద్రాసులో వుల్స్ రయింది. మిడిలీస్కూలు పరిక్షకు రి కూపాయలు కట్టవలసినట్లే, 25 మైల్స్ లోవున్న తివ రావ నత్తకు వదలిపోగా, వారు వుల్స్ చేకులు చూపగా, తన కల్లి పట్టు వీర తాకట్టుపెట్టి, మూడుకూపాయలు తీసిస్తే గట్టిక్కానని పంతులు గారు తన శివీర యాత్రలో వ్రాశారు. దీనినిబట్టి వారు ఎంత కేవలకాన్ని ఆమరణించింది తెల్పుకోవచ్చు.

పంతులుగారి 1890 లో వివాహమైంది. 1894లో రాజమండ్రిలో పార్టీ ముపట్టారు. 1903 లో ఇంగ్లండులోకి రాకట్టె. 1907లో మద్రాసులో క్ల్యాంతువాదవిద్య పార్టీవంటిం చారు. 1921వరకు న్యాయవాదిగా ప్రకాశం గారు ఎంతో రాణించారు; ఎంతో కష్టం గడించారునూడా. తన కేవలం యీ 14 సంవత్సరాలే ముఖ్యమంత్రిమైనది పంతులుగారు వ్రాసుకున్నారు. అంజి క్ల్యాంతు, కాథోలికుని రాజీయాలలోకి ఆ పంపత్సరం

స్త్రీలకు చీరే సింగరం

(Exports in Silks)
ట్రంకురెడ్డి - నెల్లూరు
Telephone - 138

జనమార్గం

హైదరాబాద్ ప్రజాపత్రికా సంస్థ
3 జూలై 1957 (24-5-1957)

ఆంధ్ర కేసరి

ఆంధ్రకేసరి ఆనందచంద్రాచార్యుల వారసులు
తెలుగు ప్రజల నేగాదు, యావద్భారత ప్రజానికాన్ని శోకపరితప్తలను గావించింది.

పాతాళము, పాపము ఎటుగల ముప్పుయ్యారని
పంపిణీకాల రాజకీయ జీవితంలో, పండి,
రాజకీయాలకు శ్రీ ప్రకాశం పంతులు.
మృత్యువును తిప్పు మరెవరికి తెలుసని, గాం
గని రిపోర్టింగు చేసిన శ్రీ పంతులుగారిది.

నాలుగు దశాబ్దాల ఆంధ్రీయ చరిత్ర శ్రీపంతు
లుగారిది విశేషం పే ఆంధ్రదేశాన్ని గాదు.
యావద్భారత రాజకీయంగా ప్రముఖ
పాత్రవహించిన వాయువ్యదేశాన్ని, వారి
కార్యకర్తల ఆంధ్రీయతను పరిమితమైంది.
ప్రజలతో ప్రకాశం గారు అంటే పాపి
హిరణ్యగర్భ వాయువ్య మనదేశంలోనే
ఉంటుంది. ప్రజల శ్రీ ప్రకాశం, ప్రకాశమే
ప్రజలు అని వారలంటుంటారు. అది అక్ష
రాక్షా సత్యం. ఎక్కడ ఏ ప్రజాసమస్య
పూర్వమైనా, ఆపైన ప్రకాశం గారుండే
వారు. వారిది ప్రజామృదంగం.

1916 ప్రాంతంలో కమ్యూనిస్టుల హింసా
కాండలో ఆంధ్రీయత అడ్డుకట్టెత్తడంలో
పోరాడింది. నాయకులందరూ శైశ్వంలో
పున్నాము. అప్పుడే ముద్రవైన ప్రకాశం గారు
ప్రజల మధ్యనుండి “ప్రకాశముడగామీరు
భయమెందుకు” అని ప్రజలలో ఆత్మవిశ్వాసం
కల్పించిన ఘట్టం మరొకటి. ప్రకాశం గారి
సేవాయుజీ పరిణామం యిలాంటి మరెన్న
మూడు ఎన్నో గమనించగలం.

పంతులుగారిలోని పట్టుదల, బ్రహ్మచర్య
పరివేష సంకల్పం ఆశ్చర్యకరమైనవి.
చేరి. ఫలితంలో నిమిత్తంలేకుండా, తాను
తలచుకున్న కార్యాన్ని సాధించడం, ఎవ
రితో ఎదుర్కొనవలసి వచ్చినా ఏమాత్రం
పడకుండా పోరాడడం. గాంధీజీని పైతే తక్కు
చేయని వారి ధైర్యం ఆసాధారణమైనవి
చెప్పుకొన్నవి. ప్రకాశం గారిలో యీ
విశిష్టతలు తత్వమేలేమంటే వారు యిం
కంటే పున్నతస్థితిలో వుండివుండేవాళ్ళో
పూరించలేదు. అందువల్లనే, గోపాలకృష్ణ
గారు వున్నాటింటికి, వారు చేసిన త్యాగం
మందు, వారు పొందిన బాధ అత్యల్పం!

ప్రకాశం గారి రాజకీయ జీవితమంతా ఒక
చురుకులతో కూడినది. వారు కొంతకాలం
ఆధికారంలో వుండగా, అది కుంభిరం
స్థితిగా వుండిపోయింది. ప్రస్తుతాన్ని గాత్రం.
అది వ్యతిరేకమైన కర్మలతో, వాతావర
ణంతో తన జీవితమంతా నిరంతరం పోరా
టం చేస్తున్నట్లుగా వున్న ఆధ్యాత్మికతను తీర్చి
ప్రకాశం పంతులు.

ఆంధ్రీయ త్యాగం, సేవాభక్తి, పాపము,
పుణ్యము, ఆశ్రమం అన్నీ మూర్తీభవించ
డమే కాదు యీ చురుకులతో, కష్టసుఖ
ంలో ఆంధ్రీయత అందగానికి యీ
త్యాగమూర్తి కార్యకర్తగా మనకు చూరమై
వారు. ప్రకాశం గారి నిత్యం తెలుగు
రాజకీయాలకు, భారత ప్రజలందరికీ ఎంతో
మైంది. నాలుగు దశాబ్దాల కష్ట ఆంధ్రీయ
శక్తిని కార్యకర్తగా మేల్కొల్పింది ఆ మహా
నాయకుని చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. వారి ఆత్మిక
శక్తిని వారు కాలిని పురిచేసుకున్నారు!

“గుండలదెబ్బకు జంకని గుండెకాయ యెండదెబ్బకు జంకింద?”

***** శివారెడ్డి *****

కోరలుగల్గిన బిమ్మల

గోరవ నాయకుడు బి. ప్రకాశం దివికా

తెరిన పువ్వులకు

బోయిన యెడ్డినవి మూర్ఖులందరే జగముఖ.

గుండెకాయ చెడితే రెండయ్యే, దేహమ్మ

కంపమొందే, మనసు కలతతిండి

నిదు మరణ వార్త నేడిస్తే మాత్రాన

లేదీయాలో, యెంక వాడుదినము.

ఆ కళాప్రపంచ దురదృష్ట వీరము

విడిచిపెట్టే కొండ మేకటవ్వు

నివురూడ కదకు సర్వాలు వెలసినా!

చిన్నచోయే తెలుసుకుంటాము.

పాంచీ బొంగురే మందాని కెనకాల

మృత్యుదేవతల్ని ముంగిసెన్ను,

కాలమును గమనిం భూదాదీ సెలవే

అచ్చుతంగ నీదు కంటిపడె.

ఆంధ్ర నాయకులకు పడలేదు నీమరు

సెప్పగానే, మన బిమ్మలట

కంద్రములకు ఆంధ్ర కేసరి, డిల్లీలో

ని ప్రతాపమిచ్చి, వెన్నుగన్ను.

భీతినెత్తి, దోస్తానలత్త నంగ్రామ

తరులుమద్ది, చక్క తప్పదేమి

మరతుపాక్కి గుండె మారెడ్డినామంట

వెంటగాదో? నీదు వీరగాధ.

మాటకొస్తే బయట, మదురాతిమధురము

మానసము, లేదు మర్మమంత,

పొరువేమి ప్రాచీనవిక, నిదాంత్ర

రంగుదెచ్చి యాంధ్రాధ్యక్షమునకు

ఆంధ్రవేదమంటే యెప్పుడు యెంతమ,

యాంధ్రీయం నెంతయో దరణము

యాంధ్ర నంస్కృతం నెంతయో మురగాదు,

మనసుపడితే, తిరిగి మరలరావో?

వదపులంటే యాక ప్రతివాడి కుండె

పురుష బస్సుయెత్తి పుట్టనాక

నిన్ను గొల్తున్నా నెయ్యంతగనచ్చాడు

పుణ్యభూమి నీవు పుట్టడింక

అంతరంగిక మైత్రుండు యాంధ్ర ముఖ్య

మంత్రి, యాచార్య రంగ నిమాటదాటి

దాడు, ప్రతివాడు తలయెగుతాడు నీకు

యధిక మేమంటే వ్యర్థం? యంతభాగం.

గుండెదెబ్బకు జంకని గుండెకాయ

యెండదెబ్బకు జంకింద- యెమనందు

విధిచిరానమ్మ, నీకర్త మేలుకెళ్ల

పాదుసంబాధ తెచ్చునామెల్లె

అంతరంగిక మైత్రుండు యాంధ్ర ముఖ్య

మంత్రి, యాచార్య రంగ నిమాటదాటి

దాడు, ప్రతివాడు తలయెగుతాడు నీకు

యధిక మేమంటే వ్యర్థం? యంతభాగం.

హైదరాబాదు లేఖ

భూ సంస్కర ణలే లేవా?

భూసంస్కరణలు వాతావరణం, శ్రీ పంతు
లగారి వాయువ్యం వన్నుకోవాల్సి, గత
సంవత్సరం, ఆంధ్రీయ పంతులగారి ఆంధ్ర
చరిత్ర, సహాయం, ముఖ్యంగా శ్రీ ఆంధ్ర
సత్యవాదాయనారాధ ప్రభువులుగలవని
వాతావరణం ఒకటి. తీర్చి గోపాలకృష్ణ, ఆంధ్ర
లలపతులను మాటి కృష్ణకాళి పార్టీవారు
భూస్వామిని, తీర్చి వారి ఏజెంట్ల రాష్ట్ర
మంత్రిగా ప్రధానం చేసింది. వారి నిన్నటి
పరిశ్రామ దిశలను సహజంగా తీసుకున్న
పట్ల ముఖ్యమంత్రి తీసుకున్న ఆధిపత్యం
ఏభూస్వామి ఏజెంట్ల వారాలను తీసివేయ.
ఆంధ్ర భూస్వామి ఆంధ్రీయ భూస్వామి
భూసంస్కరణల పనులను తీసుకున్నది.
అయితే 1956 తరువాత 1956 ఎన్నికల
లోనూ, ఆంధ్రీయగ్రామ భూసంస్కరణలు
తీసుకుని ప్రజలకు వాస్తవం చేసింది. రాష్ట్ర
భూసంస్కరణల మంత్రి తీర్చి వారి సేవకు
రావు మామ మహా లోనూ పనులను
భూసంస్కరణ లెక్కల పరిశీలనలను గత
సం రాష్ట్రీయభూస్వామి పరిశీలించారు.
ఇందుకు తీర్చి భూస్వామి సేవకునూ, సహ
గ్రామీణ భూస్వామి భూస్వామి, వారు వారి
చట్టం ఏవిధంగా పనిచేస్తున్నది పరిశీలించే
టంబూ రాష్ట్రీయభూస్వామి చేస్తున్నానని
తీర్చి తెలుసుకుంటే ఇది వారి మర్మచెప్పారు.
సెల్లూరులోనూ ఇటీవల ఆంధ్రీయ భూ
స్వామి వారి భూస్వామి ఇటీవలగా.
ఇన్నీ పరిశీలనల వాతావరణం పడిన విష
యానే అయితే గతవారం, ఏప్రిల్ 1956
వారికినూ భూసంస్కరణల కోర్కె పుట్ట
త్యానికి ఒక నిర్ణయం ఆధిపత్యంమంటా కలగ
దని నీలంవాడు అన్నారు. నిన్ను సేవకు ప్రస్తుత
వారిభూస్వామి, సుయోక్తమంటా ఆస్తివంటి
భూస్వామి కలగంగా భూమిభూస్వామిని పరిశీ
లించుకున్నాడు. అంటే నీడు పూర్వం
మిమల ప్రభు, కృష్ణీయ ప్రభావాలలో ఉన్న
భూమి ఆకాశం, రేయించిన పరిశీలనలను
ఒక్కచూడటో కష్టమేకాదు. ప్రైవేట్
కాంగ్రెసు (1956) వారిమంచి భూభూమి
లను కాంగ్రెసు సంస్థలనుగలవని వాస్తవా
లన్నీ కనీసం ఆంధ్రీయమందా చేయబడిన
చని నూదిస్తున్నాడు. అంతేకాక తన సహ
చరుడైన భూసంస్కరణలమంత్రి ఆధిపత్య
యావల బహిరంగంగా కేవలమున్నాడు.
పార్టీమంటి సంతకాయాలు పరిశీలనగా
పున్న మహాభూమిలోనే ఈ భూస్వామి
ఇప్పుడే ఒక మంత్రిగా కేవలమిది పుట్టింది
రాజకీయాలనుగల వారికినీ.

ముఖ్యమంత్రి ఆస్తిని మరలావారిలో
గొల్తున్నావా? ఉన్నతమైన కోర్కె కం
వలననే కావచ్చును. అంతరంగంలో
భూమి పనులనుగలవని ఒక్కచూడటో
మహిమ కల్గుతోనే పరిశీలన భూస్వా
మిభూమి (absentee Landlordism) అన్న
నూ పాటలోని పనిచేయగా భూస్వా
మావంటి సహజమే ఒక్కచూడటంగా
మం తీర్చి గానికలగ సామీక భూస్వా
మిచూడటం వారి సహజమే భూస్వామి
మంది సేవకులనుగలవని భూస్వామి
పాపము అన్నాయో గానికలగ తీరు
—గోరవ రిపోర్టింగ్

తనది ఆనదగిన వండపాయి, పండ పంచ లేక, రేపు అన్నమాట జీవిత
వాఙ్మయంలో కనుపించక, ముప్పయి సంవత్సరాల దేశదిమ్మరి రాజ ★
కియ జీవితాన్ని గడిపి, కార్యదీక్షతో ప్రపంచాన్ని దాటుకున్నవ్యక్తి

శ్రీ ప్రకాశం పంతులు

దనములే, పలుకుబడిగల బంధువులే, ఏ గారికీ చావనెత్తని కృత వయస్సులే వేరియక, ప్రాణమందు అయిపోయి కాంగ్రెసు ఆధిపత్యం అందే అంశమందేలే. రెండుమాట్ల విస్తారమైన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి త్యాగి ఈ కాలంలో పంపించగలిగడం ప్రకాశంవంటి పుట్టు పొరువవంతులకు పాఠ్య మైందికాని పాపాపా మనవమామ్రులకి అం దని ప్రానిపండు. ప్రకాశం పంతులుగారి జీవితానికన్నా లేనిదే చా చు గా ఉం డేది. లేదంటే కాలగా చేతిలోలే, ప్రేమకా ఖాటుపారాయన ప్రయత్నం విలీనంవలన

శ్రీ వెన్నెలకంటి రామవయ్య

టిక్కెట్లులే, పూర్వాభ్యంతో ముఖాగా తిరుగుటకు ప్రయోగపరిచులేక, ని రి యిం చేర్చిస్తూ ఉండిన అపూర్వ రాగను పోలింతు కోడె శ్రీలేక, కూలీయేగానే ఆశీర్వాద కులై పరుగెత్తుకొనివచ్చు కుల, మలే, మగహం కార పీడితులకు కాకే సంపులే, శత్రువులను మిత్రులుగా మార్చుకొనిల పమ్మోహనాశ శ్రీ లేక, భార్యానియోగమై ముప్పయి యేడ్ల నుండి తిండిపండిలేక, పట్టుకుని మరొకరిని చాటు ఆదమరిచి నిర్దించగలి విశ్రాంతిలేక, అమాన్యకల ఆంధ్రులకోసం అప్పుడ అంగ ఏనుగొని అగ్రవైయేండ్లవాడు ఎత్తిన భవమును దించువంద భీష్మునివలె నిండు మయముగానే నేల కొరిగి త ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వ్యక్తి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గత రెండు మూడు శతాబ్దాలలో పుట్టియుండలేదు. భాంకారముగాడ అటువంటివారి సంఖ్య ప్రశ్నమైన తక్కింద వలసిపట్టే యుండును.

పంతులుగారు ఎన్నో యుద్ధాలు చేశారు. ఎన్నో గెలిచారు. ఎన్నో ఓడినారు. గెలిచినపుడు ఓడినపుడు ఒకే విధమైన నిబ్బర్యాన్ని

గొడుడ ప్రకాశమైన కిలద్యస్తేని ప్రపంచ బాలకపోయివాడు. ఈ విశాఖాల్పిం టిలో ప్రకాశంగారికి తమ్ము అనలేము. ఎవరనున్నా అన్ని పండిత్యాలు చక్కగా అవగాహన చేసుకున్న ఆంధ్రప్రజలు ఎన్నటికి ఆపలేరు.

రాష్ట్రీయ విశాఖజిల్లా పంతులుగారిని కీడించగలగడంకు స్వరంగంలో కుమిలిన ఆర్థి యాల బహిరంగ తిరుగుబాటునని అందరికీ తెలుసు. వారివందని కూడగట్టుకొనికొత్త త్యాగమే ప్రధానమైన స్వరాజ్య సంపాదన యొక్క పూర్వదశలో పంతులుగారికి కావలసిమితి వుండెను. ఆధికార వాంఛాయుత మైన వ్యవహారాలంతరి చక్కలో మట్టింతునని అనుకోవటకు అవకాశము లేకపోలేదు. అగ్గలకు ఎగియుంచుండి ఆధికార ఆశాలరలను క్రుంతుటకు పాఠ్యపదని ముద్రికాని కోర్కెలను తీర్చిపెట్టుచుటకు పంతులుగారు ప్రయత్నించలేదని చెప్పలేము కాని, చేసే ప్రయత్నములు పుడగొనులనువలసింది పుడోలేదని రియాలి అంగిరి పంతులునడే చువాపులనివని.

స్వంతవిషయాల్లో ప్రకాశంగారు ఎన్నుకొనినది మూర్ఖత్వమే ముఖ్యమైనది కాదు. ఇప్పుటికి ఇలాగే గొప్ప వాయువుల కన్నీడు పల వాలు అమూల్యమైనవటకు ఒక్కరిదొంగం చాను. 1940 వ్యక్తి సత్యాగ్రహాల కోంగ్రెసు సేవకునున్న వాడై ఆఖరికాదే

తొడుక్కున్న మాచిక చొక్కాలను, కట్టుకున్న జీర్ణ ధోవతులను, ఆరిగిపోతుండిన అస్తిపంజరాన్ని ఎడబాసి ఎరుగని బందరు కలంకారీ ఖద్దరు శాలువ కాపాడినట్లు

ఈ అమరసేనా నుకొనకొచ్చిన కోటి కృతంకు కట్టుకట్టి, కాంగ్రెసు వారిని పట్టుకుని కోటిమంది మరణాలుగాని పట్టాది ఎవరికి కొనవలసింది? "ఎ రి యిం చేర్చిస్తూ ఉండిన అపూర్వ రాగను పోలింతు కోడె శ్రీలేక, కూలీయేగానే ఆశీర్వాద కులై పరుగెత్తుకొనివచ్చు కుల, మలే, మగహం కార పీడితులకు కాకే సంపులే, శత్రువులను మిత్రులుగా మార్చుకొనిల పమ్మోహనాశ శ్రీ లేక, భార్యానియోగమై ముప్పయి యేడ్ల నుండి తిండిపండిలేక, పట్టుకుని మరొకరిని చాటు ఆదమరిచి నిర్దించగలి విశ్రాంతిలేక, అమాన్యకల ఆంధ్రులకోసం అప్పుడ అంగ ఏనుగొని అగ్రవైయేండ్లవాడు ఎత్తిన భవమును దించువంద భీష్మునివలె నిండు మయముగానే నేల కొరిగి త ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని వ్యక్తి ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని గత రెండు మూడు శతాబ్దాలలో పుట్టియుండలేదు. భాంకారముగాడ అటువంటివారి సంఖ్య ప్రశ్నమైన తక్కింద వలసిపట్టే యుండును.

'ఆంధ్రకేసరి'కి శ్రద్ధాంజలి

*** శ్రీ మోచర్ల రామకృష్ణకవి ***

తన దేశమాతృ 'స్వతంత్ర యజ్ఞము'న
అస్తులనెల్ల పేర్చిన సోమయాజీ,
వైరి ఫిరంగికి వక్షస్థలముజూపి
నిలిచి గెల్చిన గండు రెయగుజోడు,
స్వపదమృతికి సుంత సరకునేయక
అర్జవము నోము కొనెడు చేనవ్రతుంచు,
పదవి గోల్చినను ప్రథలో నొకింటేని
కాటువోని స్వయంప్రకాశమూర్తి.

యావమునుగొన్న యూధృపౌరుషము, భరత
వీరకేసరి, వీర గంభీరమూర్తి,
శాంతి నాశించి కాల గుహంభరమున
కరిగె-తత్కీర్తి మూర్తియే శరణు మనకు.

పమువలనను ప్రకాశంగారికి కోటిగానా యలను ఏ రాష్ట్రీయభాని వినియోగించగలి గాదు? వెల్లువలంటి హింసూరుమాట్టుకొని విశ్వవరాహావలయంలో 1940 లో ఆయన కాక ఏవాయుకుడు నిర్భయముగా కొరిగి వాడు? మద్యపానాన్ని ఆమెఅమలు జరిపినట్లు ఎవరువరుమగ్గివారు? అట్లె లెకం

పంతులుగారి నిష్కాపట్యము, ఉదారత, నిరాడంబర జీవితము, దయార్థ్యత వారిలోని లోటుపాట్లను ఎప్పటికప్పుడు సవరింపజేసినవి

రిగి వుండడమే ఆయనలో ఉన్న విశేషము. ఆయన్ను గెలిపించింది ఆయన వేరలేదును. ఓడించింది ఆయన్ను ఎదుర్కొంటూ ఉండిన విశాధివర్గాల అంతులేని విశ్వర్యము. మునుము చుట్టొడ్డ ఇతర నాయకుల్లో తరిగిపోతుండే రాజకీయ కీర్తిచంద్రులు వీరి విషయంలో తెరిగిపోతుండడమే వీరికిండిన అదృష్టము.

ప్రకాశంగారు మోటుకున్న ప్రత్యేకముల పాపాపాపాలుకాదు. ఆయన చేసినవిన్న ఆర్థి ముక్తి యొక్కలే. అతనివైఖరి నిరపరాధ, మించి తెలివితేటలతో భారతీయ విశ్వా ప్రమాదమరాన్ని ప్రక్కరాట్టులాకే త్రొక్కుగలి గిన తెనుగీవంతుడు రాజావంతులు గారిని యిది యుండలేదు. ఆయన్ను మనుషులయ్య లేదు. అధిష్టాపకంగా ఎదురించి నిలిచిన వ్యక్తి ఎంతోమనోహరమైన ప్రజాదీక్షము యొక్క రూపకంగాను దాటిందికాని విడుదల కోసం పట్టణంయొక్క మునుపటి చిరస్థాయిని అప్పటి విశాఖాధిపతిగా అగ్రగణ్యులైనవారి ముందుకు వచ్చింది

కాంగ్రెసు సమావేశంలో గాంధీ గారు కువిధంగా ఉపయోగించారు.

"ఈ యుద్ధానికి (రెవల్యూషనరీయుద్ధం) మంచి ఏ పదాయము చేయరావచ్చు నా చెప్ప కం మారలేదు. ఈ మారణభూమిలో మంచి ఒప్పుకోకుడను. కాని నా కన్ను తెరిచిగల లేకలేకగల రాజావ శైవాభిప్రాయాన్ని మోపించుచున్నాను. నేను ఒకవేళ తప్పుచిరి క్రొత్తుకున్నా శేమా అన్న సంశయం నన్ను వదలకున్నది. అందువల్ల నేను రాజావేని మీ రిందరు లంపావచరణకొందున్నాను".

పంతులుగారు పరగివ్రొక్కిన నానపాము వలె పైకి దివాలావలేరారు. అరాధ్యులవారి తీర్మానాన్ని అంగీకరించేవారలో ఎవరూలే. గాంధీగారివంటి ప్రతిపక్షియూలే

"శ్రీ ప్రకాశం పంతులు కి మృత్యు లోగా జూడద" అన్నది అమరకృత్యంనివలసింది. కావని నా కన్నుల ముది తెచ్చుకొనేవారికి విను అందిగా ఒక్కొక్కరిని ఉంటూనేనావని నా కన్నుల ముది తెచ్చుకొనేవారికి

రాదు. కదకు ఇప్పుడు జరిగింది అంతా అదే కనా! మనీషీతున్న గాంధీ గారి అతుగు చాడలను వెదుక్కంటూ, మనిషీపోతున్న మహాత్ముని చూడగొందామో అది నెచురుగే తెచ్చుకుంటూ, మనిషీతున్న కాంగ్రెసు కాల్యాలనుచూచి కింటరిదేపెట్టుకుంటూ ఏరాకీగా కాలివడకు అంధకారబంధురం వైవ దేశపక్షికులను పక్షిలించుకుంటూ గాంధీ గారు వదలిపెట్టిపోయిన గ్రామస్వరాజ్యానికి పునాదులు శేరుకుంటూపోతుండే ఒక్క ప్రజాసాధనమే నురవమన్నానది

భంజితు గాంధీగారి జ్ఞానోదయశక్తితో పోటీపడవద్దన్న ముతకాలపుముక్క మునగా యిస్తే ప్రకాశంగారు ఉల్లంఘించి ఉత్తయిన యోధుల ఖడ్గమహోత్సాహాన్ని స్వరాజ్య ఇదేమో ప్రభుత్వము మహాగ్రహణ ఇస్తోన్న ముతకాలను మరేమిటకు గాంధీగారు పోటీతో పంపిణీ నుటకు అధారంలేకుండా క్రిష్టి కేసుగల అధ్యక్షులను ప్రకాశంగారుకన్ను చేరగా ఒక్కొక్కరిని దక్కజారో కదకు

పోగొల్పగలము విభజించి కోటికృతంకు జ్ఞానం వేసిందికాదు. మన క్రిష్టియన్లకు ఇన్నిమహాకార్యాలు చేయగలము గాంధీగారి ఆదర్శాభిమానాలను పొందలేక పోవడం పంతులుగారి మందస్థము. తమంటే సి.ఆర్. ధానుగారి ధిరనిగను చూపించగల ఎవరొక్కడు ప్రకాశంగారిని ఎందుకు పట్టించ వలసివచ్చింద?

ప్రశ్నించుటలు, వెన్నుపోటులు అల చాటులేక చాచుటలకే పోరాడే పండి గానాజీ మారిపోయిన యుద్ధవిధులు (1947లో) పరాజయాన్ని కల్గించింది నిజమే. కాని నాను ఓడిపోయినది పంతులుగారి కాదు; నన్ను ఆంధ్రావది. నాని మద్యురీతాన్ని భరించగలిగి పట్టి పట్టాంగారి కాదు; నానాజీల్లో ఆంధ్రావది.

పంతులుగారు మునుపటిట్టి, మునుపటిట్టి నా కళ్ళట్టింది. కావలసి ఉండ్రాదు కావడమేలే నిరది ఓడిపోయి

—కాంపల్లం కేశవ

ప్రతిది - నల్లూరు

నాయుడుపేటలోవిద్యాభ్యాసం

—ప్రకాశంగారి బాల్యస్మృతులు

ప్రకాశంగారునుగారి తండ్రి గోపాలకృష్ణయ్యగారు వెంకటగిరి సంస్థానంలోని మొదట, మల్లం గ్రామాలలో పుట్టినవారే. అప్పుడు ప్రకాశంగారి ప్రారంభ విద్యాభ్యాసం కొంతకాలం నాయుడుపేటలో జరిగింది. అప్పుటి స్కూలులను ప్రకాశంగారు తన "జీవితయాత్ర" లో చక్కగా వివరించారు. ఆ భాగాన్ని యథా తథంగా దిగువ యిస్తున్నాము.

"...నన్ను పెద్దకల్లడీపల్లె నడుపుతే అప్పు నీళ్లు మావాయనగారు వెంకటగిరి సంస్థానంలో ఉద్యోగినిపాదంకోసం వెళ్ళారు. అయితే అక్కడ ఎడెజో ప్రభుత్వం అక్కడ యింది చిట్టచివరికి నాయుడుపేట వద్దకు వెళ్ళి ముఖ్యమంత్రిని మొదటంట్లు పొందవలసిందిగా ఉద్యోగిని సంపాదించారు. పొందవలసిందిగా పొందాకే తండ్రిగారు నాయుడుపేటకు వెళ్ళారు. అయితే తండ్రిని ఎవరిని రూపాయలు. అయితే, కలుగుచు వచ్చునంతా బిరిలికేసి, రెండు సంవత్సరాలపాటు అక్కడో కష్టపడి ఉద్యోగిని చేశారు.

"తండ్రి సంవత్సరాలు అయిన తరువాత నాయుడుపేట పంపించారు. అప్పుటికి ఆంధ్రంలో నా పేరుపడి నడుచుచున్న ఖైదీలను చూపు ప్రారంభించి నాయుడుపేట చేరాను. అప్పుటికి నాయుడుపేటలో బికి ఖైదీలున్నాయి ఉండేవి. మా తమ్ముడు శ్రీరామయ్య, నేనూ ఆ ఖైదీల్లో చేరాము. మా నాయనగారు మా చదువుకోసం నాయుడుపేటలోవుండి, మేం కూడా మొదలయిన గ్రామాల పని మామూలు ఉండేవారు. ఆ తర్వాత రెండున్నరమాసపు భాగ్యముల్లోనే జమీందారు వుండేది. నేను మా నాయనగారితో అప్పుచేస్తూ గ్రామంలోనే పడుకొనివుండడం మానా చివరికి. కొంతకాలం పైతలు పేల్ల వారు వచ్చాడని మొదటగా రూపాయలు, అంతా బహుమతిగా ఇచ్చేవారు. నేను అది అన్నీ ఒకదానిలో జాగ్రత్తపెట్టుకొని ఉండేవాణ్ణి. పెద్దపెద్ద వస్త్రధారణలు మాతో పేట్టి అయిన అప్పుడప్పుడు నాచేత రెట్టుల కూడా వ్రాయుస్తూ వుండేవారు.

"అప్పుట్లో వెంకటగిరి సంస్థానంసరించి కొంత ప్రాంతాన. ఆ తర్వాత వెంకటగిరిసంస్థానం ఉత్తరభాగం, దక్షిణభాగం అని రెండు భాగాలుగా వుండేవి. ఒక్కొక్క భాగానికి ఒక్కొక్క పేరువుంది. పేర్లుంటే అనుకూలం అని ఒక 30 రూపాయల రుద్దోగి వుండేవాడు. అయితే కొంత మా నాయనగారు పొందవలసిందిగా వుద్దోగిని చేసేవారు. ఈ సంస్థానంలో అప్పుటికి పెద్దపేటలో, లంచగొండలోనూ, ఆక్రయం చూలు, ఉద్యోగం నిలకడలేకపోవడం, మొదలైనవి వుంటువుండేవి. ఆ తర్వాత డి. పి. పేటలో వుద్దోగినిపొందడం అంటే ఘనమైన మాట; అప్పుట్లో నాయనగారువచ్చేటట్టి అనే అయిన డి. పి. అయితే, పేటలో వుద్దోగిని అంటే పోతేనే అయితే డి. పి. నారాయణప్పయ్యగారు అనే పేరు వచ్చింది. ఇలాంటి సంస్థానంలో మా నాయనగారు తండ్రిపాట్లు వుద్దోగిని పొన్నట్లుగాని మర్చి అనేకమైన అక్కయింట్లు అక్కయింది వుద్దోగిని పొందానందుచున్నాను.

"నాయుడుపేటలో నా చదువునకుంట్లు, తండ్రిగారుకూడా కొంత విస్తరించి వ్రాయును. నాయుడుపేటలో ఒక గవర్నమెంటుస్కూలు వుండేది. అందులో తండ్రి, ముందు, నానా, భార్య, అప్పుడప్పుడు అది

అయిదున్నానులున్నట్లు భావించి, ఆ స్కూలులో బ్రాడ్ మెరిట్స్ చదువుకొనుచుండేవాణ్ణి. ఆ తర్వాత ఇంగ్లీషు తెలుగు వర్తకాలలోకాటు ఉన్నానా చదువుకుండేవారు. నేను అలా చేశా అనే ఒక సాహసం తుర్రవాడితో చేసి ఉన్నా చదువడం వూ పకం వుంది. నాయుడుపేటలో చదువుకోనే తర్వాత నేను ముమ్మందుల్లో అనిపించుకున్నానని చెప్పుకొని లేచి. నయస్సు ఎంతో లేక పోయినా, స్కూలులోవున్న అల్లరిపిల్లలలో మనపేరు మొదటిగా ఉండేది.

"నాకు ఎక్కడెక్కడా తండ్రిగారి మిత్రుల స్నేహం తెలుసుకున్నా వుండేది. పరిమళాక్షిల స్నేహం ఒకటైతే; ముద్దిమంతులు, సంవత్సరములు, విద్యాభ్యాసం మొదలైన పెద్దవాళ్ల స్నేహం రెండోటైతే. కామారెండు అని ఒకడు వుండేవాడు. అది ఆ సలు పేరు రంగారావు. అతను మాధుడు. అతనితో మొదటిస్నేహం సామాగరి, కుస్తీలు, చెడుగుల్లు మొదలైనవాటిలో. అతనితో చిల్లీ మొదలైనవి. తండ్రి అతని నువ్వుమనిషి వద్దంపుండే అంజనేయస్వామికి కోడిగుడ్డు వైద్యంపెట్టి ఆ ప్రసాదము అందరికీ ఇవ్వండివాడని పోతే. నాలామంది "అతను మర్యాదలు; చదువుపంథాల్లేని వాడు; అలాంటివాడితో నీకు స్నేహంఏమిటి" అని నన్ను మందలించేవారు. నాకు ఆ తన స్నేహంవల్ల అలవాటుయినది బడిపిల్లని ఏదీ పించడం, వాళ్లపుస్తకాలు పారవెయ్యడం, ఉపాధాయుల్ని ఉడికించడం మొదలైనవి కార్యాలు!

"ఒకసారి తండ్రిగారు ముమ్మందులయ్యన అనే మాధుడుగారు బోధుడైతేతండ్రి రెట్టులు చెబుతువుండగా నేను వేర్వేరుకూపున్న అయినగోచి బిట్టికట్టాను. కాంతో రెట్టల రెట్టులు, మొద్దికాయలు మొదలయిన కిక్కిరిస్తూ సంపాదించాను! అంతేకాదు, నన్ను స్కూలులోంచి దిప్పించేశాను. ఈ సంగతి మా నాయనగారికి తెలిసి అయిన ఆ తర్వాత అక్కడ డిప్యూటీ కలెక్టరుగా వుండే అదర్ల నారాయణరావుగారి వాక్రయించగా, అయిన దయవల్ల మళ్ళీ స్కూల్లో పోతేగలగాను.

"కాని మట్టిగోడలలోకి ఇంకోక రెవ్యూయి వచ్చింది అప్పుట్లో అలాడి ఆరెయ్యోడుకు ముర్రవారాయణ అప్పారమిడిగోడలను చదువుకొని వుండేవాడు. అతను వచ్చి తండ్రిని గంగామాట్లాడి కొట్టేసరికి నేను అతని ఇంట్లో పుట్టినపుడు ఎక్కువగా వున్నాను. అప్పుడు ముక్కలుముక్కలుగా విరిచేశాను. ఆ విషయం నా తండ్రిగారికి తెలియగా నా తండ్రి గుండా, నేను చింతింపాలేసిన కాగితం ముక్కలన్నీ తెచ్చి నా తండ్రిగారికి స్కూల్లో అప్పజెప్పాను. తండ్రిగారికి నాకు మళ్ళీ రెట్టల పోషణగాలు జరిగింది దిమ్మకు చేశాను. తండ్రి ఆ దిప్యూటీ కలెక్టరుగారి ముఖంగానే అమ్మమ్మగారు వుండేవారని అందింది.

"ఈసారి అయిన నన్ను ఇంటికివది "ఎందుకంటే తండ్రిగారిచేత" అని అడిగాడు. నేను నిర్భయంగా ఉన్నది ఉన్నట్లు చెప్పాను. ఆ క్లిరింగ్ గాన అతనునన్ను కొట్టడం, అతను నాకన్న పెద్దవాడనడం చేత మర్చి కొట్టడం, కాబట్టి నాకు తప్పు లేదానికీ భయంలేదానికీ చెప్పాను. కాంతో అయిన నన్ను మందలించి మళ్ళీ స్కూల్లో పోతేగలగాను. నాకు ఒకవంక అలాంటి అల్లరి స్నేహంవా రెండోవంక పెద్దవాళ్లతో స్నేహంకూడా ఉండేది. అప్పుడు పరిసరం నారా అనే ఒకాయన డి. పి. చదువుకొని ఉండేవాడు. అయితే స్నేహంలేదు అనే విషయం తెలుసుకుంటూ ఉండేవాణ్ణి. అయిన తరువాత పోతేనే పనికూడా చేశాను. పండ్లం మీద అల్లరి ప్రభావంకొందామో, చదువు సాగించాను. ఏవైనా వస్తువులు కావల్సి అది వున్నవాళ్లవద్దకి లాగ్గించేవాను, వాళ్లు మా అమ్మగారివద్దకి సీత్యంలు చేయడం నాకు గురూ వుండేది. ఇలాంటి రివ్యూయిగోస్తే ఆ ఇల్లాలు తీర్చండి!

"నేను దండాల, కుస్తీలు మొదలయిన తండ్రిగారి వ్యవహారాల్లో అప్పటికే ముందంజవేలానది యిదివరకే చెప్పాను. తండ్రిగారి క్లిరీటలట గ్రహించింది. ఆ అలవాటుకూడా నేనుప్రవేశం కొనిపించుకున్నాను. అకాలంకా పంపించి దానాగారి ఏమనలు చేసినది నువ్వుమనిషిగారి కోట్లలో విడిచివుండేది. నేనూ కొంతమందికి మానసివాడికి కాక అల్లరి ఇచ్చి ఆ పనులకల్గి ఒకాయన కొట్టేవాళ్ళు. తండ్రి ఆ నువ్వుమనిషి ఇంకా తిమ్మికి తిమ్మిందారాలు చెప్పుకోయి, అక్కడ ఒకటిరెండు రోజులు మకాంపేసి అలవాటుతో పనికూడా కా అ మే పం చేస్తూవుండేవాళ్ళు. మొత్తంమీద నాయుడుపేట విద్యార్థులకు మొదటికాలం ఒకవిధమైన గడవలెదో, మానానానా గడిచిపోయింది.

"ఆ తర్వాత నాయుడుపేట ఒక విన్నగారిం. ఇల్లుదానా స్వల్పంగా వుండేది. ఆ గారిమానిషిగారు పునమొదలయినా మా బడి, నువ్వుమనిషి కాలవగట్టున వుండే "స్వల్ప" రేవాలయనా, వెంటగిరివాడి ఏమనలు విడిచి నానామార్గికి! మా నాయనగారి పానుగోల్లో వుద్దోగిని అపదించేత మమ్మల్ని ఒక స్వామిలవారి మగానికి చేతవుండే విన్నపూరియంట్లో వుంచారు.

"తండ్రిగారు సంవత్సరాలు అంటే నేను మొదటగా పుట్టినది నడవడం మా-మానలం అంతా నాయుడుపేటలోనే వున్న తండ్రిగారి, మా నాయనగారి ఏట్లకూడా ముఖం పొందవలసిందిగా బికిచేశాను. అయితే అయిన ను అం అం ముఖం తీసుకోయాను. నన్ను ఆ మరణంకే వుంచాను. అప్పుడే అప్పుడు మమ్మల్ని గాంకే అదియంట్లో విన్న పోనానికి పోయారు. ఈ కాలంలోనే ముఖంకూడా మానసిగ్గా పొందామో మా అమ్మని కాటకంలేత తమ్ములయ్యల పోవడంవల్ల, వెంటగిరి ఏట్లకూడా వాటికి తప్పులుపెట్టి, తలపాదించి అమ్మించారు. మా నాయనగారు నాయుడుపేటలో వుండగానే ముఖంకూడా పెట్టించుకొని తీసుకొని రికిపోయింది. ముఖం కలిగిన తమ్ములన్న అపాపాపామగారు అప్పుడే మరణించారు. అయిన పిల్లలు విన్నవాళ్లవడంలేక వెంటగిరి ఇంకా కలుగుతూనే ఉన్నాయింది. ఆ నాకు కలిగినా జమీందారుల టూకం మీదకే ఆధారపడి ఉండేది కా!

తండ్రిగారి మరణం

"నారాకర సంవత్సరంలో మా నాయనగారి ఆస్తికి మరణంతో వాటివరంగా ఒక పెద్ద అగ్గరిని ఏర్పడింది. మా నాయనగారి అప్పదప్పడు, మా అమ్మ పుట్టావుదే. అయిన ఆ మరణంకే గాంకే సంవత్సరంలో ముఖంకూడా పుట్టించాను. అయిన ఇంకా గొప్పవుండగానే నాకు నాయుడుపేటకీ కలుగుతున్నది, కాని కను వూరవేయి పనివరకే అయిన ప్రాంతం పోయింది. అప్పుటికి మరొకడు నాయనగారు రావడంవల్ల రావడంవల్ల గర్భంలో ఉన్నాడు. శ్రీరామయ్యగారు సంవత్సరాలు. అప్పుటికి మా చెల్లెడు అమ్మమ్మ వయసు మూడు సంవత్సరాలు. ఆనాటికి అమ్మగారివద్దగా కాపరానికి వెళ్ళాను. ఈ క్లిరిగో కలుగుతూనే అంతా మా తల్లిగారి మీద పడింది. ఈ సంవత్సరం పోషించడానికి అమ్మమ్మ పాపనాయనగారి కొంతకది పోయాను. క్లిరీగం ఖర్చయిపోయింది. తండ్రిగారి స్వల్పంలో విలువ అనేది సూక్ష్మం! గాంకే తో మానసిగిని వివక్షించుకుంది తెలియకుండా మా మేమామగారు కొంత కాలానికి చచ్చి మమ్మల్ని అవరించి ఆ ప్రాంతం ఏకవిధి తీసుకున్నాను."

కొకర్ల సెక్స్ నాథనివాదాని దేవి

కామాక్షయ్యగారి

మా "భువనేశ్వరి" సంగీతం (జిల్లా) పక్షికారిత, యద్యవారిత, తమ్మ, రెమ్మలతో త్వరలో గ్యారంటీగా కుదుర్చును. మా ఫోటో ప్రేక్షకులకుగల లెక్కయింట్లో వాడుము, వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు - యింకానే మించిని ప్రపంచములో లేదు.

ఒక వారమునకు టెషటు రూ. 7/- లు. ప్యాకింగ్ పాస్టేజు వేసు.

"అయితే త్వరతో" - "త్వరతో" "త్వరతో" కొకర్ల వెంకటప్పయ్య

మనవాతేమిదెట్లు (జిల్లా) అయితే ప్రాక్షీమము - విజి, కాన్డూమిని - నెల్లూరు.

ఆన్ బెస్టాన్ శి మెం టు రే కు లు

గీటు టింబరు

మావద్ద అన్ని ప్రజలలోను శ్రేష్టమైనది - మిక్కిలి గట్టదనమైనది లభింపగలదు.

ప్రకటన

వాకిచ్చర్ వీరయ్య శెట్టి

సంకపేట ఫోన్ : 143. నెల్లూరు